

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia siten, että kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia korotettaisiin 0,11 prosenttiyksiköllä. Valtionosuus olisi vuoden 2018 alusta 25,34 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,66 prosenttia.

Valtionosuusprosentin muutoksessa esitetään otettavaksi huomioon lisäyksenä 0,09 prosenttiyksikköä liittyen varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensointiin 25 miljoonalla eurola sekä 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuusprosentti on 100. Muutoksessa esitetään otettavaksi vähennyksenä huomioon 0,01 prosenttiyksikköä liittyen kuntien hallintomenojen vähenemiseen, kun perustoimeentulotuen maksatus ja laskenta siirrettiin Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi vuonna 2017.

Veroperustemuutoksista johtuvaa kunnallisverojen 131 miljoonan euron nettomääräistä vähennystä vastaavasti ehdotetaan lisättäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta keskimäärin 23,93 eurolla asukasta kohden.

Kilpailukyky sopimukseen liittyvä 468 miljoonan euron leikkaus ehdotetaan toteutettavaksi vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 85,47 euroa asukasta kohden.

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA JA NYKYTILAN ARVIOINTI.....	3
Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuuksissa.....	3
Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset.....	3
Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	3
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	4
3.1 Taloudelliset vaikutukset.....	4
Lain soveltamisala – uudet ja laajenevat tehtävät.....	4
Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuudessa.....	4
Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset.....	4
Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus.....	5
3.2 Vaikutukset kuntien toimintaan.....	5
3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	5
4 ASIAN VALMISTELU.....	5
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	6
2 VOIMAANTULO.....	7
3 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	7
LAKIEHDOTUS.....	8
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.....	8
LIITE.....	10
RINNAKKAISTEKSTI.....	10
Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta.....	10

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila ja nykytilan arviointi

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 1 §:ssä säädetään niistä valtionosuustehtävistä, joiden käyttökustannuksiin myönnetään lain perusteella valtionosuutta.

Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuuksissa

Vuosina 2003—2009 veromenetyksiä kompensoitiin valtionosuusjärjestelmässä nostamalla sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuusprosenttia. Kuntakohtaisesti valtionosuuksien korotus oli asukaskohtaisesti tasasuuruinen. Vuosina 2010—2018 veromenetykset on kompensoitu korottamalla kunnan peruspalvelujen valtionosuutta veromenetyksiä vastaavalla määrällä. Muutokset on siis tehty siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten vaikutuksesta.

Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 36 §:ssä säädetään määräaikaisista valtionosuuteen kohdistuvista vähennyksistä ja lisäyksistä. Pykälän 1 momentissa säädetään vuosina 2016—2019 vuosittain vähennettävästä indeksikorotusta vastaavasta määrästä. Pykälän 2 momentissa säädetään kilpailukykysovimuksen toteuttamiseen liittyvästä valtionosuuden vähentämisestä. Vuonna 2017 vähennys on 356 miljoonaa euroa ja se on toteutettu vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 65,24 euroa asukasta kohden.

Pykälän 3 momentissa säädetään pitkäaikaistyöttömien eläketuen käyttöönottoon liittyvästä valtionosuuden vähentämisestä. Opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi tehtävästä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennettävä määrästä säädetään pykälän 4 momentissa. Pykälän 5 momentissa säädetään lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi tehtävästä vähennyksestä. Pykälän 6 momentissa säädetään kiinteistöverotuksen kehittämisen rahoittamiseksi tehtävästä valtionosuuden vähennyksestä.

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Valtionosuustehtävistä aiheutuvat laskennalliset kustannukset ja määräytymisperusteet jakautuvat siten, että valtionosuus laskennalliseen kustannukseen vuodelle 2018 on 25,34 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus on 74,66 prosenttia. Valtionosuusprosentti määrittelee valtion ja kuntien välistä kustannusten jakoa peruspalveluiden rahoituksessa koko maan tasolla eikä yksittäisten kuntien saamaa valtionosuutta. Omarahoitusosuus asukasta kohden on kaikissa kunnissa yhtä suuri. Vuodesta 2016 lukien uusissa ja laajentuviissa valtionosuustehtävissä valtionosuus on 100 prosenttia laskennallisista kustannuksista.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä ehdotetaan nostettavaksi kuntien peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,11 prosenttiyksiköllä. Vuonna 2018 kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,34. Vastaavasti kuntien omarahoitusosuus olisi 74,66 prosenttia valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista. Valtionosuusprosentissa on otettu huomioon varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensointi, kuntien hallintomenojen väheneminen kun perustoimeentulotuen maksatus siirrettiin Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi vuonna 2017 sekä uusien ja laajenevien tehtävien aiheuttamat vaikutukset.

Vuonna 2018 kunnallisveroperusteisiin tehtävät muutokset esitetään huomioitavaksi peruspalvelujen valtionosuudessa. Nettomääräisesti verotulot vähenevät 131 miljoonaa euroa, joka kompensoidaan kunnille lisäämällä peruspalvelujen valtionosuutta 23,93 euroa asukasta kohti. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu. Näin jatketaan aikaisempaa menettelyä.

Valtionosuuden mitoituksessa otetaan huomioon määräytymistekijöiden muutos sekä hallitusohjelman ja julkisen talouden suunnitelman mukaiset muut muutokset, kuten opiskelijahuollon laajentaminen toisen asteen oppilaitoksissa siten, että lainmukaisten psykologi- ja kuraattoripalvelujen piiriin tulee uusia opiskelijoita sekä lääkemääräysten voimassaoloajan pidentäminen yhdestä vuodesta kahteen vuoteen. Viitatus säädösmuutokset koskevat hallituksen esitystä oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetuslaa lääkkeen määräämisestä (1088/2010), jota on muutettu 1.1.2017 alkaen.

Kilpailukykysovimukseen liittyen valtionosuutta vähennetään 468 miljoonaa euroa vuonna 2018. Vähennys toteutetaan vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 85,47 euroa asukasta kohden.

Lakiin ehdotetaan selvyuden vuoksi lisättäväksi säännökset siitä, että valtionosuutta ei myönnetä kustannuksiin, jotka aiheutuvat työttömyysturvalain (1290/2002) 14 luvun 3 a §:ssä tarkoitettua kuntien rahoitusosuudesta. Näitä kustannuksia ei oteta huomioon myöskään kustannustenjaon tarkistuksessa.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Taloudelliset vaikutukset

Lain soveltamisala – uudet ja laajenevat tehtävät

Valtionosuusprosentin korottaminen 0,03 prosenttiyksiköllä liittyy uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen niin, että valtionosuus on 100 prosenttia. Tämän johdosta peruspalvelujen valtionosuutta on korotettu noin 8 miljoonalla eurolla.

Veroperustemuutosten huomioon ottaminen valtionosuudessa

Verolainsäädännössä tehtävien veroperustemuutosten johdosta kuntien kunnallisveron tuotto vähenee yhteensä 131 miljoonalla eurolla. Tämän johdosta ehdotetaan vastaavasti lisättäväksi kunnan peruspalvelujen valtionosuutta 23,93 euroa asukasta kohden. Laskelmissa on sovellettu vuoden 2016 verotustietoja ja vuoden 2017 veroprosenttia. Koska kuntakohtaiset kunnallisveromuutokset vaihtelevat, muutokset tasataan kuntien kesken siten, että minkään kunnan tulot eivät muutu veroperustemuutosten takia.

Määräaikaiset valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Kilpailukykysovimukseen liittyvä valtionosuuden 468 miljoonan euron vähennys ehdotetaan toteutettavaksi vähentämällä kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 85,47 euroa asukasta kohden. Valtionosuuden kustannustason muutosta (indeksikorotus) vastaavan määrän vähentämiseen liittyen valtionosuutta ehdotetaan vähennettäväksi 7,72 euroa asukasta kohden.

Pitkäaikaistyöttömien eläketukeen liittyen ehdotetaan vähennettäväksi valtionosuutta 4,40 euroa asukasta kohden sekä lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi 4,10 euroa asukasta kohden.

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Valtionosuusprosentin ja kunnan omarahoitusosuuden jakautumisessa otetaan huomioon lisäyksenä 0,09 prosenttiyksikköä liittyen varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensointiin 25 miljoonalla eurolla sekä 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuusprosentti on 100. Muutoksessa on vähennyksenä otettu huomioon 0,01 prosenttiyksikköä liittyen kuntien hallintomenojen vähenemiseen kun perustoimeentulotuen maksatus ja laskenta on siirretty Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi.

3.2 Vaikutukset kuntien toimintaan

Vuonna 2018 valtionosuusprosentti nousee 0,11 prosenttiyksikköä mutta valtionosuudet vähenevät noin 140 miljoonaa euroa. Vähennyksestä noin 177 miljoonaa euroa johtuu valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta. Kilpailukyky sopimukseen liittyvä valtionosuuden vähennys kasvaa lähes 119 miljoonaa euroa vuoden 2017 tasoon verrattuna. Kilpailukyky sopimuksen vaikutus on lyhyellä aikavälillä kuntataloutta hieman heikentävä. Pidemmällä aikavälillä kilpailukyky sopimuksen suotuisat vaikutukset työllisyyteen ja kasvuun hyödyttävät myös kuntataloutta. Esityksellä ei ole merkittäviä vaikutuksia kuntien toimintaan.

3.3 Vaikutukset viranomaisten toimintaan

Esityksellä ei ole suoria vaikutuksia viranomaisten toimintaan tai organisaatioon.

4 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriön kunta- ja aluehallinto-osastolla yhteistoiminnassa sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa. Esityksestä on neuvoteltu Suomen Kuntaliiton kanssa. Esitys on käsitelty kuntatalouden ja -hallinnon neuvottelukunnassa.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Kuntien peruspalvelujen määrärahan mitoittamiseen liittyy hallituksen esitys laiksi oppilas- ja opiskelijahuoltolain muuttamisesta sekä hallituksen esitys laiksi varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain muuttamisesta. Tässä esityksessä ehdotettua lakia ei voida hyväksyä ja vahvistaa, ellei edellä mainittuja lakeja ole vahvistettu.

Esitys liittyy valtion vuoden 2018 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

2 §. *Poikkeukset soveltamisalasta.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että 1 momenttiin lisättäisiin uusi 10 a) kohta, jossa viitattaisiin työttömyysturvalain (1290/2002) 14 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuun kuntien rahoitusosuuteen. Pykälään on tarpeen selvyuden vuoksi lisätä säännös siitä, että valtionosuutta ei myönnetä kustannuksiin, jotka johtuvat edellä mainitusta kuntien rahoitusosuudesta.

35 §. *Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuoden 2018 verotuksessa toteutettavista nettomäärältään 131 miljoonan euron veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti kuntien valtionosuutta lisätään 23,93 euroa asukasta kohden.

36 §. *Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset.* Pykälän 1 momentissa säädetään vuosina 2016—2019 valtionosuudesta vähennettävästä indeksikorotusta vastaavasta määrästä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2018 indeksikorotusta vastaava määrä on 7,72 euroa asukasta kohden.

Pykälän 2 momentissa säädetään kilpailukykysovimuksen toteuttamiseen liittyvästä valtionosuuden vähennyksestä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2018 peruspalvelujen valtionosuuden vähennys olisi 85,47 euroa asukasta kohden.

Pykälän 3 momentissa säädetään pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksen perusteella tehtävästä valtionosuuden vähennyksestä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2018 peruspalvelujen valtionosuuden vähennys olisi 4,40 euroa asukasta kohden.

Pykälän 4 momentissa säädetään opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi tehtävästä valtionosuuden vähennyksestä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2018 peruspalvelujen valtionosuuden vähennys olisi 0,28 euroa asukasta kohden.

Pykälän 5 momentissa säädetään lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi tehtävästä vähennyksestä. Vuodelle 2018 ehdotettavan vähennyksen määrä on 4,10 euroa asukasta kohden.

Pykälän 6 momentissa ehdotetaan säädettäväksi opetushallituksen oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi tehtävästä vähennyksestä. Vuonna 2018 peruspalvelujen valtionosuuden vähennys olisi 0,03 euroa asukasta kohti.

55 §. *Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuonna 2018 kuntien valtionosuusprosentti olisi 25,34 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,66 prosenttia. Vuoteen 2017 verrattuna valtionosuusprosentti nousisi 0,11 prosenttiyksiköllä.

Valtionosuusprosentin ja kunnan omarahoitusosuuden jakautumisessa otetaan huomioon lisäyksenä 0,09 prosenttiyksikköä liittyen varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensointiin 25 miljoonalla eurolla sekä 0,03 prosenttiyksikköä liittyen uusien ja laajenevien tehtävien toteuttamiseen siten, että valtionosuusprosentti on 100. Muutoksessa on vähennyksenä otettu huomioon 0,01 prosenttiyksikköä liittyen kuntien hallintomenojen vähenemiseen kun perustoimeentulotuen maksatus ja laskenta on siirretty Kansaneläkelaitoksen hoidettavaksi.

59 §. *Kustannustenjaon tarkistuksessa huomioon otettavat käyttökustannukset.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 7 a) kohta, jossa viitattaisiin työttömyysturvalain 14 luvun 3 a §:ssä tarkoitettuun kuntien rahoitusosuuteen. Pykälään on tarpeen selvyuden vuoksi lisätä säännös siitä, että kustannusten jaon tarkistuksessa ei oteta huomioon kustannuksia, jotka johtuvat edellä mainitusta kuntien rahoitusosuudesta.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 2018 alusta.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan nostettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia 0,11 prosenttiyksiköllä. Kuntien valtionosuudet kuitenkin vähenevät euromääräisesti noin 140 miljoonaa euroa. Vähennyksestä 177 miljoonaa euroa johtuu valtion ja kuntien välisestä kustannustenjaon tarkistuksesta.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden euromääräinen vähennys toteutuu kuntatalouden kannalta pääosin kustannusneutraalisti. Vähennys ei aseta kuntia eriarvoiseen asemaan siten, että se vaarantaisi rahoitusperiaatteen toteutumista. Esityksellä on vaikutuksia kuntatalouteen, mutta se ei kuitenkaan vaaranna perustuslain 121 §:ssä suojattua kunnan verotusoikeutta ja oikeutta päättää omasta taloudestaan.

Edellä olevan perusteella hallitus katsoo, että lakiesitys voidaan käsitellä tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 35 ja 36 § sekä 55 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1485/2016, sekä lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1347/2010 ja 1485/2016, uusi 10 a kohta ja 59 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1347/2010, 676/2014 ja 1508/2016, uusi 7 a kohta seuraavasti:

2 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Tämän lain perusteella ei myönnetä valtionosuutta käyttökustannuksiin, jotka aiheutuvat:

10 a) työttömyysturvalain (1290/2002) 14 luvun 3 a §:ssä tarkoitettua kuntien rahoitusosuudesta;

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2018 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 23,93 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitettua valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetys on suurempi kuin 23,93 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelujen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 23,93 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 23,93 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 23,93 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2016 verotustietoja ja vuoden 2017 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2016 ja 2017 vaihteessa.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä. Vuonna 2018 indeksikorotusta vastaava määrä on 7,72 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 85,47 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysovimuksen toteuttamisesta kunnille aiheutuviin säästöihin.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,40 euroa asukasta kohden pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksestä johtuen.

HE 113/2017 vp

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,28 euroa asukasta kohden opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,10 euroa asukasta kohden lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,03 euroa asukasta kohden oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi.

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitetut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,34 prosenttia (valtionosuusprosentti) ja kuntien omarahoitusosuus on 74,66 prosenttia.

59 §

Kustannustenjaon tarkistuksessa huomioon otettavat käyttökustannukset

Kustannustenjaon tarkistuksessa ei oteta huomioon kuitenkaan käyttökustannuksia, jotka aiheutuvat:

7 a) työttömyysturvalain 14 luvun 3 a §:ssä tarkoitetusta kuntien rahoitusosuudesta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 19 päivänä syyskuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Kunta- ja uudistusministeri Anu Vehviläinen

Laki

kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 35 ja 36 § sekä 55 §:n 1 momentti, sellaisina kuin ne ovat laissa 1485/2016, sekä
lisätään 2 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1347/2010 ja 1485/2016, uusi 10 a kohta ja 59 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laeissa 1347/2010, 676/2014 ja 1508/2016, uusi 7 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Tämän lain perusteella ei myönnetä valtionosuutta käyttökustannuksiin; jotka aiheutuvat:

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2017 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 72,37 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetyks on suurempi kuin 72,37 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelu-

Ehdotus

2 §

Poikkeukset soveltamisalasta

Tämän lain perusteella ei myönnetä valtionosuutta käyttökustannuksiin, jotka aiheutuvat:

10 a) työttömyysturvalain (1290/2002) 14 luvun 3 a §:ssä tarkoitetusta kuntien rahoitusosuudesta;

35 §

Veroperustemuutoksien huomioon ottaminen valtionosuudessa

Vuoden 2018 verotuksessa toteutettavista veroperustemuutoksista johtuvia verotulovähennyksiä vastaavasti lisätään kuntien valtionosuutta 23,93 euroa asukasta kohden.

Jos 1 momentissa tarkoitetun valtionosuuden lisäyksen jälkeen kunnan verotulojen menetyks on suurempi kuin 23,93 euroa asukasta kohden, lisätään kunnan peruspalvelu-

Voimassa oleva laki

jen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 72,37 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 72,37 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 72,37 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2015 verotustietoja ja vuoden 2016 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2015 ja 2016 vaihteessa.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä. Vuonna 2016 indeksikorotusta vastaava määrä on 6,32 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2017 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 63,99 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysovimuksen toteuttamisesta kunnille aiheutuviin säästöihin.

Vuonna 2017 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 2,77 euroa asukasta kohden pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksestä johtuen.

Vuonna 2017 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,31 euroa asukasta kohden opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi.

Vuonna 2017 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,07 euroa asukasta kohden lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi.

Vuonna 2017 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,11 euroa asukasta kohden kiinteistöverotuksen kehittämisen rahoittamiseksi.

Ehdotus

jen valtionosuutta euromäärällä, joka saadaan vähentämällä asukaskohtaisesta verotulojen menetyksestä 23,93 euroa asukasta kohden. Jos kunnan verotulojen menetys on pienempi kuin 23,93 euroa asukasta kohden, vähennetään kunnan valtionosuudesta euromäärä, joka saadaan vähentämällä 23,93 eurosta kunnan verotulojen menetys asukasta kohden. Valtionosuuden yhteenlasketut vuosittaiset lisäykset ja vähennykset ovat koko maan tasolla yhtä suuret. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuden muutosta laskettaessa sovelletaan vuoden 2016 verotustietoja ja vuoden 2017 veroprosenttia sekä asukaslukua vuosien 2016 ja 2017 vaihteessa.

36 §

Määräaikaiset kuntien valtionosuuteen kohdistuvat vähennykset ja lisäykset

Vuosina 2016—2019 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään vuosittain indeksikorotusta vastaava määrä. Vuonna 2018 indeksikorotusta vastaava määrä on 7,72 euroa asukasta kohden.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 85,47 euroa asukasta kohden liittyen kilpailukykysovimuksen toteuttamisesta kunnille aiheutuviin säästöihin.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,40 euroa asukasta kohden pitkäaikaistyöttömien eläketuen menojen vähennyksestä johtuen.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,28 euroa asukasta kohden opiskelijavalintajärjestelmän rahoittamiseksi.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,10 euroa asukasta kohden lääkintä- ja lääkärihelikopteritoiminnan rahoittamiseksi.

Vuonna 2018 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 0,03 euroa asukasta kohden oppilas-, opiskelija- ja tutkintotietojen sähköisen käsittelyjärjestelmän rahoittamiseksi.

HE 113/2017 vp

Voimassa oleva laki

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitettut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,23 prosenttia (valtionosuusprosentti) ja kuntien omarahoitusosuus on 74,77 prosenttia.

Ehdotus

55 §

Valtionosuusprosentti ja kunnan omarahoitusosuus

Kunnan 6—13 §:ssä tarkoitettut laskennalliset kustannukset jakautuvat siten, että kuntien valtionosuus on 25,34 prosenttia (valtionosuusprosentti) ja kuntien omarahoitusosuus on 74,66 prosenttia.

59 §

Kustannustenjaon tarkistuksessa huomioon otettavat käyttökustannukset

Kustannustenjaon tarkistuksessa ei oteta huomioon kuitenkaan käyttökustannuksia, jotka aiheutuvat:

59 §

Kustannustenjaon tarkistuksessa huomioon otettavat käyttökustannukset

Kustannustenjaon tarkistuksessa ei oteta huomioon kuitenkaan käyttökustannuksia, jotka aiheutuvat:

7 a) työttömyysturvalain 14 luvun 3 a §:ssä tarkoitettusta kuntien rahoitusosuudesta;

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .